

Norsk studentorganisasjon

Holbergs gate 1 / 0166

Oslo

T: 22 04 49 70

E: nso@student.no

W: www.student.no

Politisk dokument

Studenthelse

«Studentenes levekår er en grunnleggende forutsetning for god studenthelse»

Politisk dokument om studenthelse

Vedtatt av NSOs sentralstyre 20. mai 2017.

Innledning

Dette dokument utdyper Norsk studentorganisasjons (NSO) politikk innenfor temaene studentvelferd og studenthelse.

Studenthelse angår helserelevante aspekter knyttet til studenters livssituasjon, og hvordan denne livssituasjonen kan gjøre studenter spesielt utsatt for uhelse.

Studentens livssituasjon er avhengig av gode lokale og regionale helsetilbud tilrettelagt for det lokale studentmiljøet, en velfungerende studentsamskipnad og en høyere utdanningsinstitusjon som sikrer et godt læringsmiljø. Studentenes levekår er en grunnleggende forutsetning for god studenthelse. Det er viktig at det tilrettelegges for gode levekårsforhold som bolig, økonomiske støtteordninger og fysiske og sosiale miljøer.

Begrepet studenthelse

God studenthelse er når studenten, gitt sin særskilte livssituasjon, er i stand til å mestre studenthverdagen og lykkes både faglig, sosialt og psykisk.

Undersøkelser viser at studentene som gruppe, sammenlignet med den øvrige befolkningen i samme aldersgruppe, er særlig utsatt for dårlig helse.

Studenttilværelsen er en midlertidig tilværelse som blant annet innebærer høyt arbeidspress og svak økonomi. Det må forskes videre på hvordan studenttilværelsen, med de utfordringer den medfører, forringer studentenes psykiske og fysiske helse.

Tiltak for å bedre studenthelsen

Helhetlig studenthelsetilbud

For å bøte på studentenes helseutfordringer, er det nødvendig med et nødvendig med et trygt og rimelig helsetilbud som er tilpasset og lett tilgjengelig for studenter.

Studentvelferdstjenester skal være tjenester som er nødvendige, eller har sammenheng med et normalt studentliv etter den gjeldende levestandard. Formålet er å sikre studenter slike tjenester når tjenestene som tilbys på markedet enten er for dyre eller ikke finnes, eller når det eksisterende tilbudet ikke passer studentenes behov i henhold til mengde, kvalitet eller geografisk lokalisering.

Det er kommunene som har det primære ansvaret for befolkningens generelle velferdstjenester. En del av studentsamskipnadenes tjenester er et supplement til de

generelle tjenestene¹. For å sikre dette må det utarbeides en bedre økonomisk og operativ arbeidsdeling mellom helseregionene, kommunene og studentsamskipnadene.

NSO mener at det skal sikres trygg og langsiktig finansiering av helsetjenestene i studentsamskipnadene.

Kommunene som er vertskap for høyere utdanningsinstitusjoner må ta høyde for studentmassen når de dimensjonerer deres helsetjenester. § 3-1 i helse- og omsorgstjenesteloven gir kommunene ansvar for helsetilbudet for alle som oppholder seg i kommunen. Selv om studenter ikke melder flytting, er de avhengige av gode helseordninger både i hjem- og studiekommunen.

Studentsamskipnadenes tjenester må få tryggederfusjoner på lik linje med statlige tilbud.

Forskning på studenters helse

SHoT-undersøkelsen, levekårsundersøkelsen blant studenter og andre relevante undersøkelser som Eurostudent, med flere, gir et bilde av livssituasjonen til studentene. Norske og internasjonale studenter må behandles likt og staten må ta ansvar for at også internasjonale studenter får tilgang til legetjenester. Undersøkelsene må, sammen med forskning på hvordan studenttilværelsen påvirker studentenes helse, benyttes aktivt i utarbeidelsen av politikken innenfor studenthelse og utviklingen av helsetjenester rettet mot studenter. Egenandelstak 1 på helsetjenester må senkes til 0,5 prosent av grunnbeløpet i folketrygden for studenter. Egenandelstak 2 skal senkes til 1 prosent av grunnbeløpet i folketrygden.

NSO ønsker en nasjonal strategi som kartlegger nødvendige tiltak på statlig og kommunalt nivå. Strategien må også ta for seg ansvarsfordelingen på forskjellige forvaltningsnivå, med særlig oppmerksomhet på hvilken rolle studentsamskipnadene kan ha som et supplement til det offentlige helsetilbudet. Dette gjelder spesielt arbeidet med forebygging, behandling og generell kompetanse på særlige utfordringer knyttet til studenttilværelsen.

Forebyggende arbeid

NSO krever mer forebyggende arbeid for å hindre at fremtidige studenter skal ha de samme helseutfordringene som dagens studenter, hvor 1/6 studenter er ensomme og 1/5 har alvorlige eller alvorlige og mange symptomplager på alvorlige psykiske lidelser.

Tallene fra SHoT 2014 viser at deltakelse i studiestart er avgjørende for integreringen i studiemiljøet. Det er derfor spesielt viktig at studentene, i samarbeid med studentsamskipnadene og institusjonene, avholder inkluderende studiestart hvor alle har et relevant tilbud. NSO mener at utdanningsinstitusjonene må ta større ansvar for at studentene opplever, og blir inkludert i, et faglig- og sosialt fellesskap i studiene, og ta inn rådgivningsapparatet ved institusjonen som et forebyggende tiltak, blant annet gjennom et rådgivningsapparat med kompetanse og kapasitet til å veilede studenter gjennom

¹ Forskrift til studentsamskipnader, merknad til § 8

Politisk dokument om studenthelse

studiehverdagens vanskeligheter. Institusjoner skal ha øremerkede midler til studentliv, i form av midler til studentorganisert virksomhet eller stillinger med støttefunksjon.

Studentidrett, studentmedia og studentkultur er svært viktige deler av hverdagen for studenter, og har dermed stor betydning for fysisk og psykisk helse. Gode rammevilkår for organisasjoner innenfor disse tre områdene får ringvirkninger i et bredt spekter av studentmassen.

Norsk studentorganisasjon mener at:

- Studenthelse må defineres som et eget område innen folkehelsen.
- Det må forskes videre på hvordan studenttilværelsen påvirker studentenes helse.
- Regjeringen må levere en nasjonal strategi for å bedre studenthelsen.
- Studenter må ha tilgang på et godt helsetilbud både på hjemstedet og på studiestedet.